

INTERJÚ

Nem az az erős, aki erőszakos

– mondja Herbert Tamás környezetvédő, aki a Zengő ügyében nem érez politikai felhangot

A Zengő környékén, ha csak átmenetileg is, megnyugodtak a kedélyek. A Honvédelmi Minisztérium leállította az előkészítő munkákat. Herbert Tamás, a Civilek a Zengőért Mozgalom vezetője szerint nem egy jobboldali kezdeményezésről van szó, itt a Zengő megvédése a cél.

■ Milyenek a mecseki éjszakák ilyenkor, április elején?

– Kellemes, néha kicsit esős. Ezt egyébként én nem tapasztaltam meg, mert csak hajnalonként csatlakoztam a hálózásokban éjszakai környezetvédőkhoz.

■ Vége az éjszakaiásnak, hiszen két nappal előtt új helyzet alakult ki: a honvédelmi miniszter utasítására leállt a Zengőre tervezett NATO-lokátor építése. Hogyan értékeli ezt a lépést?

– Alapvetően örülünk, hiszen végre olyan irányba mennek a folyamatok, amilyen irányba eredendően menniük kellett volna. A legfőbb eredmény, hogy nyugodt körülmények között dőlhet el, hol is legyen a lokátor. A Honvédelmi Minisztérium talán nem úgy működik tovább, mint állam az államban, végre figyelembe vesz más szempontokat is. A parlament környezetvédelmi bizottsága egyébként már korábban javasolta, hogy a Zengőn, természetvédelmi területen ne épüljön lokátor. Hasonlóan nyilatkozott a környezetvédelmi miniszter is.

■ Mintha már csak a „galád” Honvédelmi Minisztérium állna ellen a népakaratnak.

– Nem mondom, hogy galád, sokkal inkább arról van szó, hogy a szakminisztérium keresi a helyét az új helyzetben. Évtizedeken át a Honvédelmi Minisztérium akarata elsőbbséget élvezett az egyéb szaktárcák véleményével szemben. A rendszerváltozás óta azonban egyre többen veszik tudomásul, hogy a környezet védelme az emberiség túlélési folyamatában alapvető fontosságú, egyre jobban összevethető a honvédelmi érdekekkel is. Szerintem az az egészséges közösség, amely a két érdek között harmóniát talál. Mi azt mondjuk, hogy a légtér védelme más, természetvédelmi területet nem érintő helyszínről is megvalósítható. A családi aranyórát is csak akkor adjuk el, ha más eszköz már nincs a kezünkben. A Zengő is ilyen aranyóra. Ha valaki bebizonyítja nekünk, hogy egy esetleges háborús helyzetben csak a Zengő feláldozása révén védhetnénk meg az országot, akkor azt mondom, legyen. De erről szó sincs. Szerintünk egy

nem megfelelően mérlegelt döntés született, amely még időben megváltoztatható.

■ A szakminisztérium szerint a NATO-tagság kötelezettségekkel jár, ilyen például, hogy lokátort kell építeni a déli határszakaszon.

– A kiválasztásnak nem a honvédelmi hasznossága kérdőjelezhető meg, hiszen azt senki sem vitatja, hogy hadászati szempontból a legmagasabb pont a legalkalmasabb. Csakhogy a környezeti szempontokat is figyelembe kell venni. Nem az az erős, aki erőszakos, hanem aki konstruktívan áll az új helyzethez.

■ Azt tudják-e, hogy ki és mikor adott engedélyt arra, hogy egy természetvédelmi területre lokátort építsenek?

– A területileg illetékes természetvédelmi hatóság eredetileg elutasította ezt a javaslatot, a főfelügyelőség sem támogatta azt, azonban másodfokon – huszonhárom korlátozó intézkedés előírásával – mégis jóváhagyták azt. Egy ideig kitarított a szakhatóság, majd egy számomra ismeretlen behatásra, presszióra feladta korábbi álláspontját. Az eredeti döntéshez kell visszatérni, tehát hogy nem telepít-

hető lokátor, s annak megfelelő megoldást kell a kormánynak találnia.

■ Ez az ügy még a Zengőről szól, vagy arról, hogy odapiszkáljunk a kormánynak? Volt olyan vélemény, hogy noha az engedélyek döntő része az Orbán-kormány idején született, a demonstrációk csak az újabb kabinet hivatalba lépése után kezdődtek, s így ennek egyértelmű politikai üzenete van.

– Hosszú ideig semmit sem lehetett tudni az engedélyezésről, hiszen titkosították a környezetvédelmi hatástanulmányt, illetve az engedélyt. Egyébként azt a kormányrendeletet, amely lehetővé tette, hogy a területileg illetékes építési hatóság megkérdezése nélkül a honvédség saját magának adja ki az építési engedélyt, az Orbán-kormány hozta. Mi mindig elmondtuk, hogy a Zengőt nem 2002 óta, hanem már jóval korábban célba vették. Határozottan állítom, nem egy jobboldali kezdeményezésről van szó, nem polgári körös megmozdulásról, itt a Zengő megvédése a cél. A helyiek és a környezetvédők korábban azért nem mozdultak meg, mert nem voltak információik, nem tudták, hogyan állnak az engedélyek. Egyébként én nem érzem a politikai felhangot.

■ Milyen értékeket fenyeget a lokátor?

– Kicsit emblematikussá vált a bánáti bazsarózsa, pedig itt régészeti, vallási emlékek is találhatóak. A Zengő déli oldalán található állat- és növényvilágulások

egyedi élőhelyé teszik ezt a vidéket. Sehol másutt nem találni ilyen térséget, a mozaikosság, a sokszínűség révén egyedülálló értéket adunk e mecseki tájjal az uniónak.

■ Meddig maradnak a hegyen a zöldiek?

– Mi nem szeretnénk újabb megmozdulást szervezni. Március 20-án jeleztük a Honvédelmi Minisztériumnak, hogy ha az árokásó gépek elérik a természetvédelmi terület határát, eléjük állunk, és megállítjuk az árokásást. Ennek ellenére megindultak a gépek. Amint elérték a terület határát, mi ott voltunk. Semmi olyat nem tettünk, amit előre ne jeleztünk volna.

■ Mit tartalmaz a forgatókönyvük?

– Továbbra is tárgyalásos megoldásra törekszünk, de úgy nehéz tárgyalni, ha nem vesznek bennünket komolyan. Több alkalommal írtunk a Honvédelmi Minisztériumnak, leveleinkre a sajtón keresztül kaptunk választ. Bizonyos informális kapcsolatok élnek, de a döntéshozókhoz még nem jutottunk el. Ennek ellenére mi minden információt megpróbálunk eljuttatni az érintettekhez.

■ Mi lehet a megoldás? Van-e alternatív javaslatuk?

– Mindenki ezt kérdezi, s mi mindannyiszor elmondjuk, hogy a lehetséges helyszínek listája nem a mi kezünkben, hanem a honvédségnél van.

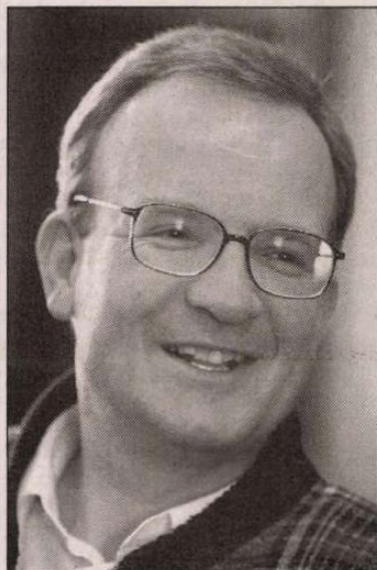
ÖTVÖS ZOLTÁN

■ KORMÁNYFÜGGETLEN SZAKÉRTŐK A ZENGŐRŐL

Kormánytól független szakértői testület létrehozásáról állapodott meg tegnap a zengői radarállomás építésében érintett honvédelmi, igazságügyi, külügyi és környezetvédelmi tárca. A miniszterek a megbeszélésen „ismételten megállapíthaták, hogy ebben az ügyben a Medgyessy-kormányra az előző kormány által meghozott döntések végrehajtása marad” – nyilatkozta az MTI-nek Gál J. Zoltán kormányzóvivő, aki szerint a kabinet célja továbbra is a két egymással egyenértékű, azonos

szélességű érdek, vagyis Magyarország biztonsági érdeke és a környezetvédelmi érdekek összehangolása, harmonizálása. A négy miniszter megállapodott abban, hogy találkozót kezdeményeznek a jelentősebb magyarországi zölde szervezetekkel. Persányi Miklós környezetvédelmi miniszter tegnap már találkozott Herbert Tamással, a Civilek a Zengőért Mozgalom vezetőjével. A Védegyelet tegnap nyílt levélben kérte Medgyessy Péter miniszterelnököt, hogy érdemben vizsgálják

ki a Zengőre tervezett lokátorállomás más helyre telepítésének alternatíváját. Elfogadhatatlannak tartják, hogy az ügyben alapvetően hiányzott az őszinte párbeszéd, és úgy gondolják, a demokrácia eszméjétől, a tisztességes lakossági tájékoztatástól igen távol áll, hogy a HM csak azután tartott felvilágosító kampányt, hogy minden döntést titokban meghoztak. Az aláírók között van Andrásfalvy Bertalan, Eörsi István, Gothár Péter, Makovecz Imre, Nagy Bandó András, Usztics Mátyas. (Ö. Z.)

FOTÓ: TEKNÓS MIKLÓS

Mindent jeleztünk előre